

F. t. beslutn. vedr. energiforbruget

Målsætningen om halvering af energiforbruget gælder det samlede energiforbrug, dvs. både den private sektor, erhvervssektoren og det offentlige og på den anden side både elforbrug, opvarmning, procesenergi og transportenergi.

Mulighederne for at opfylde denne målsætning er dels angivet i Brundtland-rapportens anbefalinger om bedst mulig udnyttelse af energiresourcerne gennem effektive omsætningsprocesser, f.eks. gennem samtidig produktion af el og varme og gennem anvendelse af energieffektive apparater og udstyr i forbrugsledet. Dels er der gennem en lang årrække udført forskning på energiområdet, som efterhånden tegner et billede af meget store tekniske besparelsesmuligheder med den allerede kendte teknologi. Yderligere forskning kan åbne store muligheder.

Inden for området vedvarende energi er Danmark forlods relativt godt placeret. Udviklingen på vindmølleområdet viser, at både beskæftigelse og betalingsbalance kan bedres ved en styret indsats af forskning og sikring af et hjemmemarked. Men udviklingen på vindmølleområdet gennem de seneste år viser også, at det er vigtigt at sikre en stabil og langsigtet udvikling for at få det optimale udbytte.

Mange af vore læreanstalter og forskningsinstitutioner er særdeles godt rustet til en indsats både på besparelsesområdet, og hvad angår den vedvarende energi. Dele af dansk industri viser begyndende interesse for området på flere fronter, både hvad angår decentral kraftvarme, biogas og tekniske besparelser. Verdens første egentlige lavenergikøleskab kan netop nu markedsføres som resultatet af et samarbejde mellem forskere og industri. Danmark er således godt rustet til at tage opgaven op.

Ad punkt 2. Delmål

Hensigten med lavenergiscenariet er at få afstukket rammerne for overgangen til en bæredygtig energiforsyning. En gennemførelse af planen forudsætter justeringer og tilpasninger til den teknologiske, økonomiske og samfundsmæssige udvikling i løbet af den lange gennemførelsesperiode. Delmålene skal sikre, at den overordnede målsætning kan fastholdes.

Ad punkt 3. Virkemidler

En omlægning af energiforsyning og energiforbrug kræver effektive virkemidler. Virkemidlerne må løbende gennem omlægningen tilpasses den økonomiske og teknologiske udvikling, og derfor må scenariet især beskæftige sig med de virkemidler, der fra starten og i de nærmeste år skal støtte udviklingen frem mod målsætningen.

Afgifter og takstpolitik må sikre, at besparelser og overgangen til vedvarende energi fremmes. Afgifter på fossilt brændsel i forhold til miljøbelastningen vil styre mod anvendelse af de mest miljøvenlige brændsler og teknikker. I forhold til de nuværende elafgifter og tariffer vil dette samtidig belønne effektivitet i brændselsudnyttelse og energianvendelse.

Det må sikres, at elsektorens specielle finansieringsforhold og monopol ikke virker hindrende for alternative energiøkonomiske løsninger. Brundtlandrapporten gør specielt opmærksom på det problem, at elområdet er præget af monopolselskaber, som via prispolitik kan hæmme bedre løsninger.

Der må findes løsninger på problemet med erhvervslivets ringe incitament til energibesparelser. Dette må ske uden forringelse af eksporterhvervenes konkurrenceevne. Afgifter på erhvervslivets energiforbrug kombineret med støtte til energibesparelser, rådgivning og information kunne f.eks. være en løsning.

Forskning og udvikling må indgå i en helhed, hvor den langsigtede målsætning netop giver særlig gode vilkår for prioritering og fremme af relevant forskning og udvikling.

Finansieringsvilkår må indrettes efter formålet. F.eks. gennem gunstige vilkår for besparelser og vedvarende energi uanset ejerforhold. På andre områder kan det være nødvendigt at fjerne brugerrisiko gennem garantiordninger og lignende.

Ad punkt 4. Konflikter

Energiplanlægningen domineres på uheldig måde af, at den opdeles i en særskilt varmforsyningsplanlægning og en særskilt elforsyningsplanlægning. Denne opdeling har på afgørende vis vanskeliggjort en energi- og samfundsmæssig energipolitik. I stedet har den givet plads for, at energiforsyningssystemernes egendynamik og indbyrdes konkurrence modarbejder hensigtsmæssige løsninger på ressource- og miljøproblemer. Erfaringerne fra varmeplanlægningen viser således, at et positivt samspil mellem energipolitisk målsætning, finansielle vilkår, bruger- og selskabøkonomiske interesser og organisatoriske forhold ikke er til stede. Derved mistes forudsætningen for at opfylde Folketingets intentioner med planlægning på energiområdet.

De konflikter, der er mellem dynamikken i energisektoren og scenariets målsætning, må derfor kortlægges.

Nogle af konflikterne i varmeplanlægningen er iøjnefaldende. For naturgassystemets udbygningsretning har det været afgørende, at der ydes selska-